

EMLÉKEZTETŐ
az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottság Természettudományi Szakbizottságának
2020. november 3. napján tartott üléséről

IDŐPONT: 2020. november 3. 09:30
HELYSZÍN: online ülés
RÉSZTVEVŐK: Az 1. sz. melléklet szerint

Dr. Balázs Ervin, az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottság (a továbbiakban: UMNB) Természettudományi Szakbizottságának (a továbbiakban: Szakbizottság) elnöke (a továbbiakban: Elnök) megnyitotta a 2020. évi ülést, köszöntötte a résztvevőket és megállapította, hogy az összesen tizenegy szavazati joggal rendelkező szakbizottsági tagból nyolcan jelentek meg az online ülésen, ezáltal a Szakbizottság Ügyrendjének 6.6 pontja alapján a Szakbizottság határozatképes, majd ismertette az ülés napirendjét (lásd: 2. sz. melléklet). Ezt követően az Elnök átadta a szót az UMNB Főtitkárának, Dr. Soós Gábornak (a továbbiakban: Főtitkár).

1. napirendi pont – Az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottság tevékenységeinek ismertetése a Természettudományi Szakbizottság legutóbbi ülése (2019. október 3.) óta eltelt időszakból:

Bevezetőjében a Főtitkár köszöntötte a megjelent szakbizottsági tagokat és tájékoztatta őket, hogy Dr. Réthelyi Miklós, az UMNB elnöke az online üléshez technikai problémák miatt sajnálatos módon nem tudott csatlakozni, ezért az ő nevében és megbízásából is szeretné köszöntenit a Szakbizottság régi tagjait, valamint külön Dr. Császár Attila Gézát, az MTA doktorát, az ELTE Természettudományi Kar egyetemi tanárát, aki a jövőben Dr. Horvai György akadémikus munkáját veszi át a Szakbizottságban.

A Főtitkár az előzetesen munkadokumentumként kiküldött Titkársági beszámolóból a következő pontokat emelte ki:

Az UNESCO Általános Konferenciájának 40. ülészakán született döntése értelmében Magyarország a Végrehajtó Tanács (továbbiakban: VT) tagja lett a 2019-2023 közötti időszakra. A VT feladata az UNESCO működésének monitorozása, az Általános Konferencia munkájának előkészítése, programjának, illetve költségvetése végrehajtásának felügyelete. A KKM az EMMI szoros együttműködésére számít a VT-tagsággal kapcsolatos feladatok ellátása során, tekintettel arra, hogy az UNESCO mandátumába tartozó kérdések jelentős része (oktatás, kultúra, sport, ifjúságpolitika) tárcánk kompetenciájába tartozik. Az UMNB Titkársága végzi az EMMI-ágazatok koordinációját, illetve küldi meg a KKM számára a VT-ügyekkel kapcsolatos EMMI-álláspontot.

A Főtitkár beszélt továbbá az ún. „Open Science” kezdeményezésről (lásd: 3. sz. melléklet), azaz a tudomány nyílttá tételéről, mely különösen aktuális a Covid-19 világjárvány idején szinte minden tudományos területen. A nyílt tudomány célja, hogy növelje a tudományos együttműködéseket, ösztönözze az információk megosztását mind a tudományos közösségek között, mind azokon kívül, továbbá a tudományos ismereteket, módszereket, adatokat és bizonyítékokat ingyen hozzáférhetővé tegye mindenki számára. Az UNESCO ezzel kapcsolatban egy ajánlás kidolgozását kezdte meg, melynek végleges szövegét az UNESCO Általános Konferenciájának 2021-ben esedékes 41. ülészakája fogadhatja majd el. (Jelen emlékeztető 3. mellékletében ld. a Főtitkár által ismertetett főbb gondolatokat.) A Főtitkár

kiemelte az előkészítés alatt álló UNESCO-ajánlást a mesterséges intelligencia etikájáról. A jelenleg is zajló konzultációs folyamat végén várhatóan elfogadják az első globális normatív eszközt a témával kapcsolatban.

A Főtitkár ezt követően beszélt a tudományos kutatókról szóló UNESCO-ajánlás magyar nyelvre történő lefordításáról is, melyet az UMNB készített el.

A Főtitkár felhívta a szakbizottsági tagok figyelmét az UNESCO-val közösen ünnepelt magyar vonatkozású évfordulókra is. 2019-ben sokszínű programmal emlékeztünk Eötvös Loránd és Csontváry Kosztka Tivadar halálának 100. évfordulójára a szervezettel közösen. Jelenleg zajlik a 2021-es esztendőre elfogadott újabb két magyar vonatkozású évforduló (Szenes Hanna költőnő, a zsidó ellenállás hőse, valamint Cziffra György zongoraművész születésének 100. évfordulója) megünneplésének előkészítése. Mindemellett partnereinkkel közösen jelenleg is dolgozunk a 2022-2023-as bienniumra vonatkozó magyar felterjesztések összeállításán. Terveink szerint az alábbi két évfordulás javaslatot nyújtjuk be Magyarországnak nevében az UNESCO számára:

- Hugonnai Vilma (1847-1922), az első magyar orvosnő halálának 100. évfordulója (2022)
- Bolyai János levelének 200. évfordulója a nem-euklidészi geometria felfedezéséről (2023)

A Főtitkár kiemelte továbbá, hogy a Nemzetközi Barlangtani Unió (UIS) 2021-ben szervezi meg a Barlangok és a Karszt Nemzetközi Évét, melynek nyitórendezvényét a párizsi UNESCO-székházban tervezi megtartani az UNESCO védnökségével.

A Főtitkár röviden megemlítette az Ötoldalú Mura-Dráva-Duna Bioszféra-rezervátum közös nevezését az UNESCO-hoz, melynek célja egy határon átnyúló természetvédelmi terület létrehozása, ami a világon egyedülálló módon öt ország együttműködéséből jönne létre, és amelynek elismerhetősége kérdésében az UNESCO a 2021 év eleji ülésén fog dönteni.

A Főtitkár beszédében kiemelte, hogy Veszprém bekerült az UNESCO Kreatív Városok Hálózatába zene kategóriában, mely lehetőséget ad a város nemzetközi megismerésére.

A Főtitkár végül megemlítette, hogy 1945. november 16-án lesz az UNESCO alapításának 75. évfordulója.

2. napirendi pont – Az UMNB Természettudományi Szakbizottsága által elért eredmények bemutatása, különös tekintettel az UMNB „Man and Biosphere” (MAB) Bizottságának és Magyar Geopark Bizottságának tevékenységeire

Dr. Balázs Ervin, az UMNB Természettudományi Szakbizottságának elnöke röviden beszélt az általa irányított, a Martonvásári-park Természetvédelmi Területen található Agrártudományi Kutatóközpont Tudományos Élményközpontja által végzett környezetvédelmi, természetvédelmi, és ez utóbbin belül biodiverzitással kapcsolatos ismeretterjesztő tevékenységeiről. A Tudományos Élményközpont a Fény nemzetközi napja alkalmából 2020 tavaszán az odalátogatókkal kvízeken keresztül ismertette meg a fény fizikai-biológiai jelentőségét, így például a fotoszintézis folyamatát. A Tudományos Élményközpont továbbá kiemelt jelentőséget fordított a 2020. év őszén indult, fiatalok, iskolai tanulók, családok részére összeállított biodiverzitás tematikájú felvilágosító tevékenységére, melynek keretében a résztvevők interaktív, játékos módon tesztelheték az élővilággal kapcsolatos fajismereti tudásukat.

Érdiné dr. Szekeres Rozália szakbizottsági tag, az UNESCO MAB MNB elnöke az ülésen egyéb szakmai elfoglaltsága miatt tudott megjelenni. Az Elnök asszony megbízásából előadását dr. Láng Péter, a Szakbizottság és az UNESCO MAB MNB titkára ismertette a szakbizottsági tagoknak (lásd: 4. sz. melléklet). Az előadó kiemelte, hogy a MAB MNB idén ősszel tartott ülést, melynek helyszínét Dr. Balázs Ervin Elnök úr biztosította a martonvásári

ATK Agroverzum Élmenyközpont területén. A nemrég lezajlott tagújító ülésen számos új bizottsági tag vehette át Dr. Rácz Andrástól, az Agrárminisztérium környezetügyért felelős államtitkárától a megbízólevelét. Erre tekintettel Érdiné dr. Szekeres Rozália Elnök asszony egy nagyobb – 8 éves időtartamra visszanyúló – időtartamot elemezve ismertette az új tagok részére a MAB MNB által elért, a bioszféra-rezervátumok fejlesztése és kialakítása szempontjából stratégiai fontosságú bizottsági tevékenységeket és eredményeket, kitérve minden egyes nemzeti park tevékenységére (lásd: http://www.termeszetvedelem.hu/index.php?pg=news_46_2204). Az előadó az utóbbi évek egyik legfontosabb eredményként az Ötoldalú Mura-Dráva-Duna Bioszféra-rezervátum nevezési dokumentációjának benyújtását emelte ki. Ez a kezdeményezés 2011. évben indult Ausztria, Horvátország, Magyarország, Szerbia és Szlovénia közös elhatározásából, melynek köszönhetően a világon első alkalommal öt ország együttműködéséből jöhet létre egy határon átnyúló természetvédelmi terület, amennyiben az UNESCO Bioszféra-rezervátumok Világhálózatának Tanácsadó Testülete e határon átnyúló bioszféra-rezervátumra vonatkozó nevezést 2021. év elején elfogadja.

Balczó Bertalan szakbizottsági tag, az UNESCO Magyar Geopark Bizottság (MGB) elnöke egyéb szakmai elfoglaltsága miatt szintén nem tudott az ülésen részt venni. Megbízásából előadását Pádárné Dr. Török Éva, az MGB állandó tagja, ismertette a szakbizottsági tagoknak (lásd: 5. sz. melléklet). Az előadó röviden beszámolt az MGB üléseiről és az elvégzett feladatokról úgy, mint a magyarországi nemzeti geoparkok szakmai koncepciójának jóváhagyásáról, az UNESCO Globális Geoparkok validálásával, illetve az UNESCO Globális Geoparki címre pályázó Bükk-vidék Geoparkkal kapcsolatos tevékenységekről, eredményekről. A bizottság támogató levelet adott a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság részére, hogy az UNESCO Globális Geopark Tanácsához benyújtsa regisztrációs jelentkezését a Bükk-vidék Geopark megalakításával kapcsolatban, fenntartva az MGB 2019. őszi ülésén megfogalmazott szakmai észrevételeket és javaslatokat. Az előadó kihangsúlyozta, hogy mind a geoparkokkal összefüggő ellenőrzések, mind az azokkal kapcsolatos egyeztetések a Covid-19 járvány miatt késedelmet szenvedtek. A kialakult helyzetre tekintettel a személyes megjelenést nem igénylő megbeszélések, véleményezések a jövőben online formában történnek.

Dr. Gergely Erzsébet szakbizottsági tag a MAB előadás kapcsán a bioszféra-rezervátumok speciális monitorozási rendszerének működése iránt érdeklődött. Erre reagálva Dr. Kézdy Pál szakbizottsági tag, a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság (a továbbiakban: DINPI) általános igazgatóhelyettese válaszában elmondta, hogy a bioszféra-rezervátumok területét ugyanazokkal a módszerekkel monitorozzák, mint a védett természeti területekét. Ugyanakkor Dr. Kézdy Pál szintén az előadásra reagálva megemlítette, hogy a DINPI is a lehető legnagyobb mértékben törekszik a határon átnyúló együttműködésre – esetükben a szlovák természetvédelmi szervekkel, valamint a közös pályázatok beadására, melyekkel kapcsolatban külügyi vonalon néha nehézségek lépnek fel. Az ülésen ezzel kapcsolatban felmerült a Szakbizottságba a Külügyi és Külgazdasági Minisztérium által delegált tag megkeresése egyeztetés céljából.

- 3. és 4. napirendi pontok – Tájékoztatás az „Open Science”, mint a tudományos életben elérendő gyakorlat létjogosultságáról, továbbá más tudományos programok ismertetése, valamint az UNESCO nemzetközi MAB Programjának 50 éves fennállásával és megünneplésével kapcsolatos hazai programok megtervezése**

Az Elnök részletesebben kitért a Főtitkár által megemlített „Open Science” kezdeményezésre, mely a Covid-19 vírus miatt kialakult helyzetben vélhetően új értelmet kap. E tudományos gyakorlat ugyanis lehetővé teszi a tudományos területeken dolgozók valódi és az eddiginél szélesebb körű együttműködését, a kutatási adatok, eredmények kölcsönös és fejlesztő jellegű felhasználását, és akár megosztását is az érdeklődők felé. A kezdeményezés azzal az előnnyel is jár, hogy a kutatási együttműködések szervezettebbé válnak, azok száma növekedni fog, továbbá ha az így megszerzett részeredmények/eredmények egyúttal átláthatóakká is válnak, akkor az a társadalomnak a tudománnyal kapcsolatos bizalmát is megerősítheti. E folyamat során, az ismeretek társadalmiasítása esetén azonban fokozott figyelemmel kell lenni az áltudományos nézetek terjedésének kiszűrésére és az „evidence based practice”-en alapuló megváltozott módszerek, valamint a társadalom bizonyos közösségei által elfogadott „practice based evidence” folyamatos ellenőrzésére is. Az Open Science azonban egy másik megközelítésből azzal az előnnyel is jár, hogy „bejártja” és fejleszti majd az eddig nem teljesen kihasznált elektronikus kommunikációs- és információ-megosztási platformokat, mely a tudományos szakmai kapcsolattartás egy újabb, magasabb, nemzetközibb szintjére vezethet.

Az Elnök továbbá megemlítette a 2019 novemberében az MTA égisze alatt Budapesten megrendezett Tudományos Világforum rendezvényét, melynek magyar kezdeményezésű kísérő rendezvényei között szerepelt például a Nemzeti Víz tudományi Program workshopja, illetve az Eötvös100 évforduló keretében szervezett rendezvény is, valamint a Periódusos Rendszer Nemzetközi Évének hazai megünneplése.

Az Elnök a számos jövőbeli munkatervi feladat közül kiemelte, hogy az UNESCO MAB Programja jövőre ünnepli fennállásának kerek 50. évfordulóját, melyre tekintettel mind a Szakbizottságnak, mind az annak albizottságaként létrehozott UNESCO MAB MNB-nek tematikus programokkal kell készülnie a nyilvánosság számára.

* * *

A Főtitkár úr végszóként hozzáfűzte, hogy javasolja a tagoknak az UMNB megújult weboldalának tanulmányozását, valamint a MAB Programmal kapcsolatos Facebook-oldalra történő ellátogatást.

Az Elnök elmondta, hogy tapasztalatai szerint a Szakbizottságnak évente egy vagy két alkalommal kellene ülést tartania, ami természetesen attól függ, hogy van-e olyan rendkívüli megvitatásra érdemes kezdeményezés (mint például esetleg az UNESCO VT 2021. februári ülésén meghozott döntések), amely a Szakbizottság összehívását indokolná. A kialakult járványhelyzetben az ülés megtartására viszont egyelőre kizárólag online formában kerülhet sor.

Az Elnök megköszönte Főtitkár úrnak, az előadóknak, valamint minden bizottsági tagnak az aktív részvételt és az előterjesztések kidolgozásával kapcsolatos munkát és reményét fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy az ülésen felvetett kezdeményezések tekintetében az intézkedésre jogosultak megteszik azokat a lépéseket, amelyek az UNESCO Természettudományi Szakbizottsága által kitűzött célok megvalósulását segíthetik.

Budapest, 2020. november 24.

1. sz. melléklet:

Jelenléti ív

Név	Munkahely	Az ülésen a tagot megillető jog	Jelenlét igazolása (a járványhelyzet miatt a titkár tölti ki)
Dr. Réthelyi Miklós	UNESCO MNB	állandó, szavazati joggal rendelkező tag	képv.: Dr. Soós Gábor
Dr. Soós Gábor	UNESCO MNB	állandó, szavazati joggal rendelkező tag	jelen
Dr. Balázs Ervin	MTA Agrártudományi Kutatóközpont	állandó, szavazati joggal rendelkező tag	jelen
Dr. Császár Attila Géza	Eötvös Loránd Tudományegyetem	állandó, szavazati joggal rendelkező tag	jelen
Dr. Kézdy Pál	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság	állandó, szavazati joggal rendelkező tag	jelen
Dr. Faragó Réka Teodóra	Belügyminisztérium	állandó, szavazati joggal rendelkező tag	jelen
Dr. Gergely Erzsébet	Országgyűlés Fenntartható Fejlődésért felelős Bizottsága	állandó, szavazati joggal rendelkező tag	jelen
Balczó Bertalan	Agrárminisztérium	állandó, szavazati joggal rendelkező tag	képv.: Pádárné dr. Török Éva
Érdiné dr. Szekeres Rozália	Agrárminisztérium	állandó, szavazati joggal rendelkező tag	képv.: dr. Láng Péter
Dr. Szöllösi-Nagy András	Országos Vízügyi Főigazgatóság	állandó, szavazati joggal rendelkező tag	technikai okok miatt távolmaradt
Papp Gabriella	Országos Meteorológiai Szolgálat	állandó, szavazati joggal rendelkező tag	nem jelent meg
Dr. Szalai Anikó	Magyar ENSZ Társaság	állandó, tanácskozási joggal rendelkező meghívott	nem jelent meg
Dr. Hagymási Tünde	Külgazdasági és Külügyminisztérium	állandó, tanácskozási joggal rendelkező meghívott	technikai okok miatt távolmaradt
Dr. Fórika László	Alapvető Jogok Biztosának Hivatala	állandó, tanácskozási joggal rendelkező meghívott	nem jelent meg
<i>Hajdu-Kriston Krisztina</i>	<i>UNESCO MNB</i>	<i>UNESCO MNB titkár</i>	<i>jelen</i>
<i>dr. Láng Péter</i>	<i>Agrárminisztérium</i>	<i>szakbizottsági titkár</i>	<i>jelen</i>

NAPIREND

- 9:30-9:45 **Köszöntők, valamint az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottság tevékenységeinek ismertetése a Természettudományi Szakbizottság legutóbbi ülése (2019. október 3.) óta eltelt időszakból**
- Dr. Réthelyi Miklós, az UMNB elnöke
 - Dr. Soós Gábor, az UNESCO MNB főtktára
- 9:45-10:10 **Az UMNB Természettudományi Szakbizottsága által elért eredmények bemutatása, különös tekintettel az UMNB „Man and Biosphere” (MAB) Bizottságának és Magyar Geopark Bizottságának tevékenységeire**
- Dr. Balázs Ervin, az UMNB Természettudományi Szakbizottságának elnöke, az Agrártudományi Kutatóközpont Mezőgazdasági Intézetének főigazgatója
 - Érdiné dr. Szekeres Rozália, az UMNB MAB Bizottságának elnöke, az Agrárminisztérium Természetmegőrzési Főosztályának főosztályvezetője
 - Balczó Bertalan, UMNB Magyar Geopark Bizottságának elnöke, az Agrárminisztérium természetvédelemért felelős helyettes államtitkára
- 10:10-10:20 **Tájékoztatás az „Open Science”, mint a tudományos életben elérendő gyakorlat létjogosultságáról, továbbá más tudományos programok ismertetése**
- Dr. Balázs Ervin, az UMNB Természettudományi Szakbizottságának elnöke, az Agrártudományi Kutatóközpont Mezőgazdasági Intézetének főigazgatója
- 10:20-10:30 **Az UNESCO nemzetközi MAB Programjának 50 éves fennállásával és megünneplésével kapcsolatos hazai programok megtervezése**
- Dr. Balázs Ervin, az UMNB Természettudományi Szakbizottságának elnöke, az Agrártudományi Kutatóközpont Mezőgazdasági Intézetének főigazgatója
- 10:30-10:45 **Kérdések, vélemények, javaslatok, összegzés**

Ajánlás a nyílt tudományról

A tudomány globális *common good* azaz globális közjószág, és alapvető emberi jog, mely mindenki számára hozzáférhető kell, hogy legyen és az egész emberiség számára hasznot hajtson.

A Covid-19 világjárvány rámutatott arra, hogy mennyire fontos a tudományos ismeretekhez és adatokhoz és információhoz való hozzáférés, ezek megosztása, elősegítve a tudományos együttműködést valamint a tudomány- és tudás-alapú döntéshozatalt a globális veszélyhelyzetre adott reakció során, valamint társadalmaink rezilienciájának növelése érdekében.

A **nyílt tudomány** egy ernyő fogalom, ami olyan különféle mozgalmakat és gyakorlatokat foglal magába, melyeknek az a célja, hogy a tudományos ismeretet, módszereket, adatokat és bizonyítékokat ingyen elérhetővé és hozzáférhetővé tegye mindenki számára, növelje a tudományos együttműködések és az információk megosztását a tudomány és a társadalom érdekében, továbbá hogy megnyissa a tudományos ismeretek előállításának és körforgásának folyamatát az intézményesített tudományos közösségen kívüli társadalmi aktorok számára. Az ajánlás keretében a nyílt tudomány egy több elemből álló komplexum mely az alábbiakat foglalja magába

- OPEN ACCESS nyílt hozzáférés
- OPEN DATA nyílt adat
- OPEN SOURCE / SOFTWARE ÉS OPEN HARDWARE nyílt forráskód
- OPEN SCIENCE INFRASTRUCTURES nyílt tudományos infrastruktúrák
- OPEN EVALUATION nyílt értékelés
- OPEN EDUCATIONAL RESOURCES nyílt oktatási tartalmak
- OPEN ENGAGEMENT OF SOCIETAL ACTORS a társadalmi szereplők nyílt bevonása
- OPENNESS TO DIVERSITY OF KNOWLEDGE nyitottság a tudás sokfélesége iránt
 - o és ezen belül is OPENNESS TO INDIGENOUS KNOWLEDGE SYSTEMS az őslakos népek tudás rendszerei iránt
 - o és nyitottság minden tudományos ismeret és kutatás iránt
- OPENNESS TO ALL SCHOLARLY KNOWLEDGE AND INQUIRY

AGRÁRMINISZTERIUM

Az UNESCO MAB MNB munkájának ismertetése

Érdiné dr. Szekeres Rozália
UNESCO MAB MNB elnök
megbízásából
dr. Láng Péter
UNESCO MAB MNB titkár

A MAB MNB

A MAB MNB az UNESCO MNB véleményező, javaslattevő, döntéshozó jogkörrel rendelkező testülete.

A MAB MNB 2012. óta az UNESCO MNB Természettudományi Szakbizottságának részeként működik *(az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottságáról szóló 17/2012. (II. 16.) Korm. Rendelet)*

Feladatai:

- szakmai közreműködés a magyarországi BR-ok kialakításában és fenntartásában
- új BR-ok létesítésének megvitatása, egyeztetése
- a MAB Program aktuális híreinek, feladatainak széleskörű terjesztése
- az UNESCO felé továbbítandó pályázati anyagok bírálata, jóváhagyása

A MAB MNB által 8 év alatt elért eredmények

2012- 2013

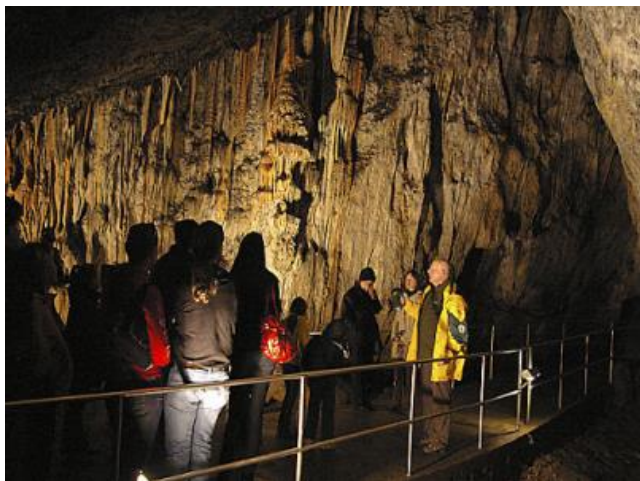
- 40 éves fennállását ünnepelte a MAB a 2011-es párizsi ülésén/2021 50 éves
- a MAB MNB újjáalakítása (17/2012. (II. 16.) Kr. változása miatt, 2012. november 19.)
- az UNESCO Kormányközi Koordinációs Bizottságának (UNESCO International Coordinating Council of the MAB Programme /**MAB ICC**/ **Kivezetési Stratégiája** (2013.))
- **BR-ok zónarendszerének** véglegesítése → megküldés a MAB ICC-nek
- **önkéntes előrehaladási jelentés** minden BR-ra → megküldés a MAB ICC-nek
- egységes jelzőtáblaterv a BR területek megjelölésére
- DINPI + Pilisi Parkerdő Zrt. együttműködési megállapodása (Cél: a Pilisi BR megőrzése és fenntartása, ökológiai megfigyelés, környezeti nevelés, turisztika)
- Magyar-Horvát Természetvédelmi Albizottság 3. találkozója
- MDD BR Emléknep → 2013. július 14.
- MO jelentkezett a MAB ICC-be (2013-2017 tag → Érdiné dr. Szekeres Rozália)

A MAB MNB által 8 év alatt elért eredmények

2014- 2015

- MAB ICC ülés (Jönköping): Az Aggteleki-, a Kiskunsági, és a Pilisi BR „nem felelt meg” a Sevillai Stratégia és a Statútum Keretirányelv előírásainak, ezért módosított országjelentés összeállítása
- MDD BR Koordinációs Bizottságának ülése
- MAB Stratégia 2015-2025 (cél: alulról jövő kezdeményezések prioritása)
- WWF Austria által kezdeményezett MDD BR közös térkép előkészítését elősegítő kérdőív elkészítésének koordinálása a DDNPI, BfNPI közreműködésével

A MAB MNB által 8 év alatt elért eredmények

2016- 2017

- MDD BR → az UNESCO Bioszféra-rezervátumok Világhálózatának Tanácsadó Testületének (International Advisory Committee for Biosphere Reserves /AC/) elfogadta **Szerbia önálló nevezését** (2017.). MO támogatta
- a Pilisi BR és a Kiskunsági BR módosított országjelentésének megküldése a MAB ICC-nek (2017)
- Young Scientists Award → nyertes Amirhosein Mosavi a MAB MNB jelöltje

A MAB MNB által 8 év alatt elért eredmények

2018- 2019

- A MAB ICC elfogadta a Pilisi BR és a Kiskunsági BR módosított (2017 őszén benyújtott) országjelentését, így **minden BR teljesítette a Lima Akcióterv előírásait**. Területek bővítése.
- MDD BR → az AC elfogadta **Szlovénia önálló nevezését** (2018.) MO támogatta.
- (2014. óta először) újra ülést tartott az MDD BR Koordinációs Bizottsága (2019.). Témái: területek bővítése, zonáció pontosítása, finanszírozás, személyi állomány növelése (BfNPI + WWF Austria)
- Lezárult az 5 ország Interreg „coopMDD” projektje (Riverschool program, holtágak élőhelyrehabilitációja, kerékpárutak, létesítmények vízitúrázáshoz, oktatáshoz)
- A “Fórum a Pilisi Bioszféráért” Tanácsadó Testület bevonta a BR munkájába Leányfalu Önkormányzatát, helyi vállalkozókat, nem kormányzati szervezeteket
- A „Kiskunsági Bioszféráért Fórum” ülésén számos önkormányzat képviseltette magát a térségből

Az „Ötoldalú Mura-Dráva-Duna Bioszféra-rezervátum” létrehozása és jövője

Ausztria, Horvátország, Magyarország, Szerbia és Szlovénia

Az első olyan természetvédelmi terület **a világon**,
amely **5 ország együttműködéséből** jön létre

Magyarország a folyamat egyik **fő kezdeményezője**
(2011-es magyar EU-elnökség alatt)

A délszláv határviták miatt több éven át nyugvóponton...

2019: **Új lendület.** Mind az öt országban létrejött a BR (utolsó: Ausztria).20 év a magyar kezdeményezés óta.

2020: Horvátország elfogadta a Szlovénia és Szerbia által korábban tett kompromisszumos szöveget. **Közös nevezés beadása az AC-nek**

2021: **Év elején várható az AC jóváhagyás**

A nevezés hatásai: BfNPI területén, Zala megye területén, a bővítést támogató önkormányzatok területén az UNESCO nevével fémjelzett fejlesztések, pozitív sajtómegjelenési lehetőségek, UNESCO MAB által támogatott megjelenések, stb.

A BR egységes kezelésének hatásai: a fenntartható turizmus fejlődését segíti.

A MAB MNB általános munkatervi feladatai

- A Sevillai Stratégia, a Lima Akcióterv (2 évente kérdőív), valamint az új MAB Stratégia (2015-2025) által meghatározott ajánlások követése
- Az AC, a MAB ICC érkezett javaslatok és ajánlások áttekintése és beépítése a hazai szakmai és jogi környezetbe
- Hazai BR-ok működtetését érintő időközönkénti beszámolók, illetve országjelentés összeállításának koordinálása, elküldése
- Lehetséges új BR területek jelölésének vizsgálata, előkészítése, támogatása
- MAB pályázatok/projektek (Interreg, LIFE), megismerése, véleményezése, támogatása
- Ökoszisztéma-szolgáltatásokkal, fenntartható fejlődési célokkal (SDG) kapcsolatos lehetőségek felmérése
- Helyi résztvevők, BR-ban élők munkájának elősegítése a BR működésében
- BR-ok területén előállított helyi termékek támogatása és népszerűsítése, helyi platformok támogatása
- MAB 50 felkészülés
- „Ötoldalú Mura-Dráva-Duna Bioszféra-rezervátum” 2021 SC elnökség, BFNPI

A MAB MNB beérkezett bioszféra-rezervátum javaslatok

~~Fertő-tavi BR határon átnyúló bioszféra-rezervátummá átminősítése~~

Órségi BR kialakításának előkészítése

Szatmár-Bereg BR kialakításának megvitatása

~~Aggteleki BR és a Szlovák-karszt BR határon átnyúló bioszféra-rezervátummá történő átminősítésével járó feladatok ellátása.~~

Balatoni bioszféra-rezervátum létrehozásának lehetősége

Köszönöm a figyelmet!

AGRÁRMINISZTÉRIUM

Az UNESCO Magyar Geopark Bizottság 2019-2020 évi munkájának ismertetése

Balczó Bertalan

helyettes államtitkár

MGB elnök

Agrárminisztérium

Természetvédelemért felelős helyettes államtitkárság

Távollétében: Pádárné Dr. Török Éva – meghatalmazott MGB tag

Magyar Geopark Bizottság

A hazai geoparkokkal kapcsolatos szakmai tevékenységeket, illetve általában az UNESCO Földtudományi és Geopark Programjának hazai megvalósulását a **Magyar Geopark Bizottság** koordinálja.

A Bizottságot az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottsága kezdeményezésére, a természetvédelemért felelős tárca hozta létre.

Alapítás: 2016

Működtető szervezet: Agrárminisztérium – Természetvédelemért felelős Helyettes Államtitkárság, Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztály

Elnök: Agrárminisztérium Természetvédelemért felelős Helyettes Államtitkára – jelenleg Balczó Bertalan helyettes államtitkár

Tagok: UNESCO Nemzeti Bizottság, Természettudományi Szakbizottság, MAB, AM-szakkfőosztály, ME- Világörökség Osztály, MTÜ, hazai geoparkok, érintett nemzeti park igazgatóságok, ELTE TTK, PROGEO, MTT képviselői

Ügyrend: aktualizálás 2018-ban

Munkaterv: 2021-ig érvényes munkatervvel rendelkezik

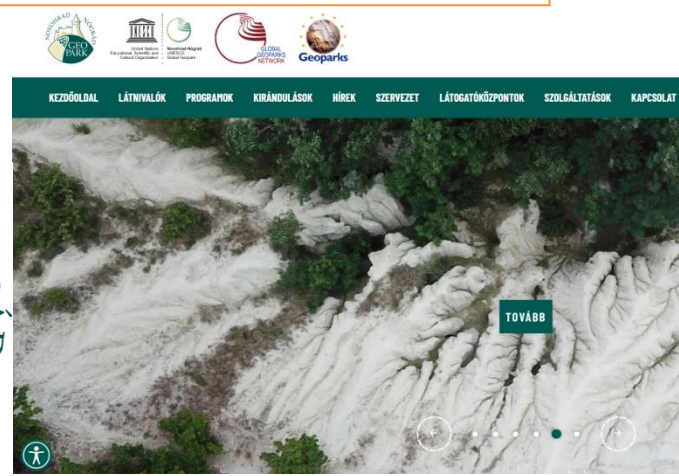
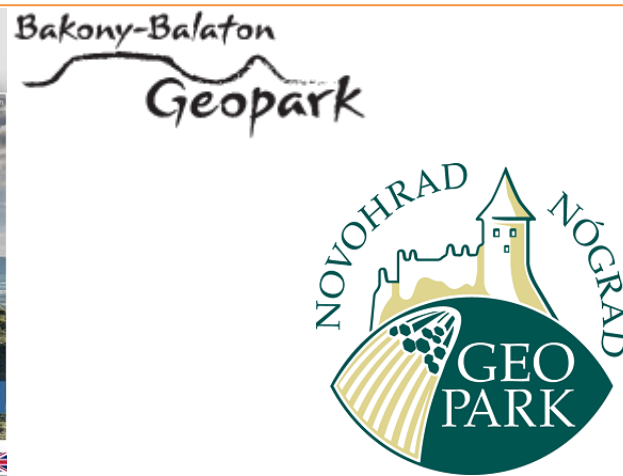
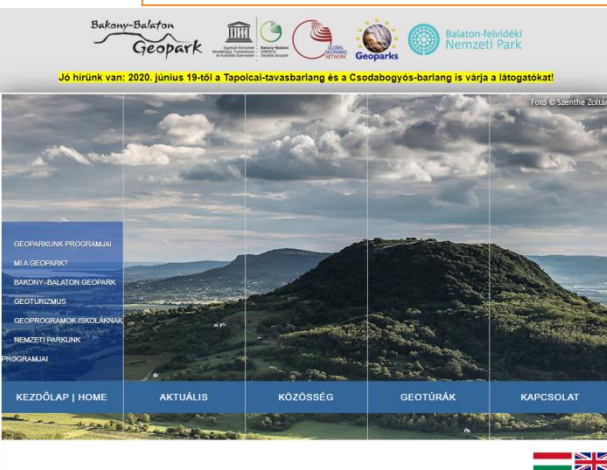
Hazai UNESCO Globális Geoparkok

Hazánkban két UNESCO Globális Geopark működik.

Geopark kezdeményezések célja a geodiverzitás védelme, földtudományi örökségünk népszerűsítése és bemutatása, továbbá a geoturizmus fejlesztése, mindez a helyi közösségekkel partnerségben.

A geoparkok nem minősülnek hivatalos természetvédelmi kategóriának és megalakulásukkal nem jön létre automatikusan új védett természeti terület – fontos szerepet játszanak a hazai földtudományi természetvédelemben, a területfejlesztésben és a környezeti nevelésben.

Megnevezés	Elfogadás éve	Az együttműködésben részt vevő települések száma
Novohrad – Nógrád Geopark (határon átnyúló)	2010	92 (64 magyarországi és 28 szlovákiai)
Bakony-Balaton Geopark	2012	151

Éves beszámoló 2019

Bizottsági ülések 2019:

Tavaszi Budapest, Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság,
Sas-hegyi Látogatóközpont

Őszi Csepak - Balaton-felvidéki NPI,
Csepaki Igazgatósági Központ

Főbb témakörök:

- A magyarországi nemzeti geoparkok szakmai koncepciója - jóváhagyás
- UNESCO Globális Geoparkokkal (UGG) kapcsolatos tevékenységek
 - Novohrad-Nógrád UGG 2018-ban lefolytatott felülvizsgálatáról tájékoztató
 - 2020-ban esedékes a Bakony-Balaton UGG felülvizsgálatának előkészítése - MGB elnök a tervezett felülvizsgálathoz kapcsolódóan támogató nyilatkozatot adott ki.
- Az aspiráns Bükk-vidék Geoparkkal kapcsolatos tevékenységek -
 - Az MGB a Bükki- Nemzeti park Igazgatóság ismertetőjét a 2019. őszi ülésen megtárgyalta, a BNPI által készített előzetes anyagokat pedig véleményezte.

Éves beszámoló 2019

A természetvédelemért felelős miniszter 2019-ben elfogadta az MGB által jóváhagyott

A magyarországi nemzeti geoparkok szakmai koncepciója

dokumentumot

<http://termeszetvedelem.hu/a-magyarorszag-i-nemzeti-geoparkok-szakmai-koncepcioja>

- Így adott az elvi lehetőség **nemzeti geoparkok** létrehozásának kezdeményezésére azon térségek számára, amelyek elköteleződnek földtudományi értékeik hosszú távú megőrzése, saját közösségeikkel és a nagyközönséggel történő megismertetése mellett.
- A nemzeti geoparkok szabályozása szakmailag összhangban van az UNESCO Nemzetközi Földtudományi és Geoparki Program (IGGP) céljaival, ugyanakkor létrehozásuk és működtetésük egyszerűbb.

További feladatok:

- A nemzeti geoparkokkal kapcsolatos jogszabályi alapok megteremtése, a geopark szervezetek és a működési területével érintett nemzeti park igazgatóságok kapcsolatának, együttműködésének további erősítése a Magyar Geopark Bizottság keretein belül.

Éves beszámoló - 2020

Bizottsági ülések 2020:

Tavasz – COVID vészélyhelyzet kihirdetése miatt elmaradt

Ősz – On-line formában tervezzük december elején

- On-line kapcsolattartás – Véleményezések
- Egyeztetés a Gánt környéki nemzeti szintű geopark elképzelés által érintett települések képviselőivel
- Tervezett Bükk-vidék Geoparkkal kapcsolatos tevékenységek
 - A Bizottság nevében Elnök úr támogatta, hogy a BNPI benyújtsa regisztrációs jelentkezését az UNESCO Globális Geopark Tanácsához, fenntartva az MGB őszi ülésén megfogalmazott szakmai észrevételeket és javaslatokat.

A Bakony-Balaton UGG tervezett felülvizsgálatát és a BNPI regisztrációs jelentkezését is hátrányosan érinti a tény, hogy az UNESCO a 2020. évre tervezett, kiküldetéssel járó feladatokat elhalasztotta a kialakult járványhelyzetre hivatkozva.

Tervek

A COVID járványhelyzettől függően

On-line, vagy

személyes bizottsági ülések lebonyolítása

Főbb feladatok

- Az éves munkatervben foglalt elfogadott feladatok , valamint
- a geopark fogalom előkészítése a természetvédelmi törvényben való rögzítéshez, és
- a nemzeti geopark szintre aspiráns területek szakmai feltérképezése .

**KÖSZÖNÖM A MEGTISZTELŐ
FIGYELMET !**